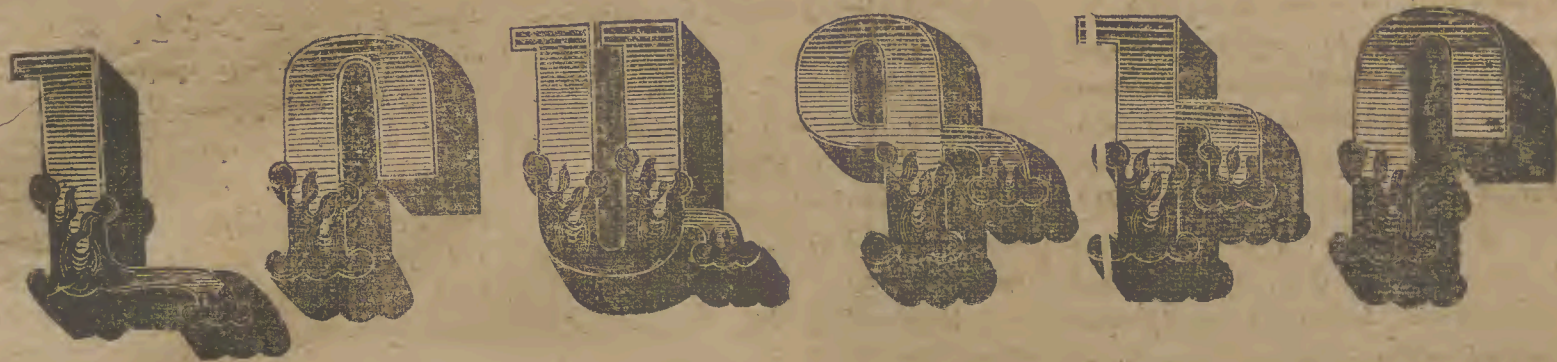

1. **1. 1. 1.**
 2. **2. 2. 2.**
 3. **3. 3. 3.**
 4. **4. 4. 4.**
 5. **5. 5. 5.**
 6. **6. 6. 6.**
 7. **7. 7. 7.**
 8. **8. 8. 8.**
 9. **9. 9. 9.**
 10. **10. 10. 10.**
 11. **11. 11. 11.**
 12. **12. 12. 12.**
 13. **13. 13. 13.**
 14. **14. 14. 14.**
 15. **15. 15. 15.**
 16. **16. 16. 16.**
 17. **17. 17. 17.**
 18. **18. 18. 18.**
 19. **19. 19. 19.**
 20. **20. 20. 20.**
 21. **21. 21. 21.**
 22. **22. 22. 22.**
 23. **23. 23. 23.**
 24. **24. 24. 24.**
 25. **25. 25. 25.**
 26. **26. 26. 26.**
 27. **27. 27. 27.**
 28. **28. 28. 28.**
 29. **29. 29. 29.**
 30. **30. 30. 30.**

[illegible]

St. Louis, Mo.,
 2144.
 Feb 17
 1892

Մայրաքաղաքը անցեալ շաբթու
խաղաղ և լռիկ յեղափոխութիւն
մ'անցոյց, որ ոչ միայն նշանաւոր է
իւր ունեցած անմիջական ազդե-
եամբը, այլ նաեւ իւր ունեցած քա-
ղաքական հանգամանքովը, որմէ
մինչև ցարդ տոնկական յեղափո-
խութիւններն շուրջ կը գտնուէին,
հակառակ յեղափոխութեան նպա-
տակին, հանրութեան շահը պաշտ-
պանելու առդ՝ տաւել հանրու-
թեան շահը վտանգելով:

Իսկ այս անգամու ան չարժույթ
պատասխանն նոր էր և դժուհակա-
թեան արժանի, նոր՝ իւր ունեցած
քաղաքական և հայրենասիրական
նպատակաւը, նոր՝ նպին իսկ տաճիկ
ժողովրդեան կողմանէ յառաջ դա-
լովը, և դժուհակաթեան արժա-
նի՝ թէ՛ իւր բարուք նպատակին և
թէ՛ այդ շարժման՝ նպին իսկ ամե-
նէն քաղաքակրթեալ երկիրներու
մէջ անգամ նմանը հազիւ տեսնը-
ուած անդորրութեամբ ու խաղա-
ղութեամբ մ'ոխտելուն և ստարտե-
լուն պատճառաւ :

Բնական է իմէ ամեն աղբ փա-
ռայ ու յաջագութեան բարձանցը
մէջ ղեզլութեան ու անտարբերու-
թեան մէջ իյնալով իւր անկումը
յառաջ կ'երեւէ իսկ եթէ իւր աղբ-
ղեզլութեան և անհոգութեանը
միջոցին հայրենաօրական վտարիկ
կայծ մը գոհէ մնացած է իւր սրբ-
տին մէջ, այդքանը բաւական է
իւր անկմանը սուղակէտն հատած
ատենը՝ սխալփիլ, ժողովել ինքզինքը
և վերականգնելու սկսիլ:

Բնակստանական օրինաց ճիշդ
միևնոյն երեւոյթը (Ֆէւեբ) տեսնուե-
ցաւ նաեւ այս անգամ տաճիկ ժողո-
ւրդը եանը մէջ, զոր անտարբեր և
անհոգ, հայրենասիրական զգացու-
մը մարած, ի քուն մահացեալ կու-
րըստեան անդունդը դահավիժելու
մօտ կրկարծուէր:

Այս փոշովւերէն, իւր երկար-
ժամանակեայ տառապանացը երե-
սէն իսկիտնդեայ ու ընդարմացեայ

անդդ պայթեցանք մէջ զգաց ու տեսաւ, կամ ըստ եւ ըսելու համար զգացողին իրեն թէ, երկիրն ինչ Էջմիշնեբու մասնուած է, թէ կառավարութիւնը որմէ կ'ապաստի երկիրն բարձր բարիքն ու բարգաւաճումը ինչ տեսակ ձեռքերու մէջ խաղալիք եղած է, ինչպիսի ազդեցութեան տակ ճնշուած է, ինչ է այդ ազդեցութիւնը ընել ու զօրնեւուն նպատակը և ինչ է առայդ հասնելու միջոցներնին, թէ ո՞վ է Տաճկաստանի տիրող ու իշխող վեհապետը, Սուլթանը թէ այլ ոք, թէ ո՞ք են Տաճկաստանի բարեկամներն և ո՞րք թշնամիներն: Ասոց ամենքն ալ տեսաւ և զգաց ոչ միայն տաճիկ ժողովուրդը, այլ և անոնք իսկ որոց վրայ դարձած էր այս միջոցին ժողովրդեան տէքն և ուշադրութիւնը, որոնք զգալով միանգամայն իրենց ընթացիկը ժողովրդեան ծոցոյն մէջ բորբոքած դայրոյթն ու հակակրանքը, պահպանութեան կեղծ ցոյցերով զանի ևս տուաւ և նոյն իսկ մայրաքաղաքիս մէջ ալ ծայրայեղութիւններ դարձելու կը մղէին, աւելի ապահով իրենց նպատակին հասնելու համար, զինեալ պահպանութեան և հսկողութեան ներքն աւանդով իրենց ապարանքներն և թնդանօթներ շարեւթ շուրջներին, մինչդեռ ճիշդ իրենց նման և իրենց պաշտօնակից օտարազգի Եւրոպացի մը, Ս. Լէոնի Խլերթ միկնոյն արհաւիրաց պահուն ըաց կառքով և առանձինն այն ժողովրդոցը բազմութեան մէջէն կանցնէր, որու համար կըսէին թէ մոլեռանդական ծայրայեղութիւններ ընելու կը պատրաստուի: Իսկ այդ ժողովուրդը իւր հանդարտութեամբն ու օրինաւոր վարմամբը թէ այն դաւադրաց թակարանները խորտակեց ու չըռնուեցաւ, և թէ ցոյց տուաւ աշխարհի թէ իւր հայրենասիրութիւնը չներէր իրեն այլ ևս որ իւր երկիրը օտարաց հաճոյցն ու կամաց խաղալիքն ըլլալու թողաւ ընդերկար, և թէ ժամանակըն և կամ է յորում ժողովրդային

կամքն ու հասարակաց կարծիքն
այլ ևս պէտք և պրժան է ի կշիռ
առնուլ և թէ նա որ օտարին դա-
ւերուեն անկարող է դէմ դնել, ար-
ժանի չէ իշխանակէան ակօռնին :

Տաճիկ հասարակութեան այս
յեղակարծ շարժմանն ու յոյցին վը-
րայ, որ Սուլթանին միւս հաւատա-
րիմ քրիստոնեայ հպատակաց ալ-
լաւիքայն հաւանութիւնն ու հաճու-
թիւնը կը կրէր յինքեան, խռովե-
ցոյց երկրին թշնամիներն, որք ծա-
կերու մէջ երեսնին պահէլ խուճա-
պեցին, և ուրախացոյց երկրին բա-
նեկամները, որք պարզերս և հա-
մարձակ ժողովրդեան ելեւցան՝ որ-
պէս թէ արաւ այս գործով ան-
բնասիրական գործոյն համար խըն-
դակցուլթիւննին յայտնեալ իրեն :

Ինչպէս նախորդ թերթով ալ
ըրևնք, տաճկական այս յեղափո-
խութիւնը՝ ոչ միայն քաղաքական
յեղափոխութիւն մը, այլ և զազա-
ւորաց ալ յեղափոխութիւն մ'է մի-
անգամայն, ժողովուրդն զգալով
թէ այլ ևս իւր բարեօրումը, և երկ-
րին ոյժը՝ ոչ թէ զայդ վարիչ ճեռ-
քերէն անկախելու է, այլ բուն իսկ
իրմէն, ժողովուրդէն, և թէ այլ
ևս եկած է կարգը՝ որ հանրութեան
օգտին, բարոյն և բարեօրմանը հա-
մար՝ քիչ մ'ալ ժողովրդեան կար-
ծիրք հարցուի:

Եւ ահա այս գէպքը և այսպիսի
յեղագիտութիւն մ'ականարկելով ը-
սած էինք մեք ևս առկէ. 3 ամիս
յառաջ թէ, Ժողովուրդին իւր պէտ-
քին ու բարոյքմանը պայմաններուն
վրայ պէտք է այժմէն դադարիւր և
համոզու մ'ունենայ, որպէս զի եթէ
դայ օր մը — և այն ալ շատ հնաւի
չէ — որ երբ հարցուի իրեն թէ
ինչ կը պակսի իրեն իւր բարոյք-
մանը համար, ունենայ գոնէ լրջօ-
րէն կարծիք ու պատասխան մը տա-
լու :

Մեր նշմարած այդ օրը մեր
տկնկալար իննէն առաջ հասաւ ու
սկսաւ, որ դէպ հոն պիտի տանի
զմեզ, ուստի և ժողովուրդն ալ
պայտաւոր է այժմ առաւել քան

երբէք իւր շահուցը և օգտին վը-
րայ լուսաւորուիլ, օգտիլ ջանալով
միանգամայն Տաճկաստանի բարոյա-
կան բարւոյթման այս դարագլխէն,
որ նշանաւոր էլ մը բռնելու ար-
ժանիէ օսմ. տարեգրութեանցը մէջ:

Ժողովուրդը, կըսեմք, պէտք
է իւր շահուցը վրայ լուսաւորուի
այսուհետեւ և առողջ ու իրական
դադարաւորներ ունենայ, որպէս զի
իւր այժմու ձեռքը դանդաղած այդ-
քաղաքակրթիչ միջոցը չըլլայ որ իր
այժմութեամբը վերջէն չարաչար
գործածէ, և փոխանակ օգտի՝ վը-
նասու և կորստեան առիթ մ'ընէ
զայդ:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բերայի գերեզմանատան մէջ աղջային
փարձարանի մը շինութեան համար, ինչ-
պէս անցեալ շաբթու ծանուցինք, մեր
Պատրիարքարանն եկած հրամանագրին մէջ
յիշեալ գերեզմանատան՝ մեր աղջային նը-
սիրական և անբռնարարի դարաւոր
տեղահանութիւնն ըլլալուն յիշատակու-
թիւնը կը տեսնուի գոհութեամբ:

Երեսուցէ մայրաքաղաքը ծանուցա-
նելով այս անգամ մեր Ս. Պատրիարքին թէ
վեհ. Կաթողիկոսին հրամանացն համեմատ
Սանտաճեան Սահման Եպիսկ. յառաջխա-
րութիւն եկած է յերեսուցէ, այս վերջ-
նայն մէկ խոստովանողին ալ միատեղ զըր-
կած է հոս առ վեհ. Հայրապետն ուղղե-
լու համար, որոյ մէջ Սահման Եպ. իւր
առաջարկը յայտարարեց:

Ձիւնիկիւն Յակոբ փարզապետը, որ
իւր քրած ապօրինաւոր պահապանութիւն-
ներովը հանրամասն է, Մէրսինէն մայ-
րաքաղաքս բերեալու համար Բ. Գրնէն
հրամանագիր զրկուած ըլլալուն վրայ, ին-
քըն ալ ուրբաթ օր մայրաքաղաքս հասնե-
լով, գղձման գիր մը մատուցեր է առ Ս.
Պատրիարքն, որն օր Կրօն. մողոմէյ յանձ-
նէր է զայդ հարկ եղածը անօրինելու:

Վարդուհան էֆ. ալ աղերսալիք մը
տարով Ս. Պատրիարքին, կը յայտնէ թէ
Հակառակ լրագրաց օմանց հրատարակու-
թեանցը, ինքը ո՛չ կրօնափոխութեան գի-
մած է և ո՛չ ալ յոյն կնոջ հետ պնդանու-
ցած, այլ թէ պատրաստ է սիրով ընդուն-
ել իւր օրինաւոր ամուսինն, եթէ գառ-
նայ սա իւր բարոյական ընթացքն:

Վարդուհան էֆ. իւր օրինաւոր կնոջ
բարոյական ուղղութիւնը պահանջելով
հանդերձ, ինքն ալ իւր բարոյական ըն-
թացքն ուղղած ըլլալուն երաշխաւորութիւն
ու հրատարակային խոստում մը պէտք էր
տալ:

ՀԵՌԱՅԻՐԱՆՈՒՐԳ

Դարիչ 10 մայիս

Պ. Տիւֆօրի առաջարկութեանը
վրայ խորհրդարանը երկուշաբթի
առաւ թողուց ընդհանուր ներողու-
թեան ծրագրին վիճարանութիւնը,
որոյ մերժութիւն անտարակուսելի է:

11 մայիս

Օսմ. դեսպան Սատրէ փաշայ,
Սեւանիկի սպանութեան դէպքին
վրայ իւր կառավարութեան ցա-

ւակցութիւնն յայտնեց Տրքաղ դըր-
սին:

12 մայիս

Ներքին գործ. պաշտ. Պ. Բի-
քար կէս գիշերուն վախճանեցաւ:
Մինչև նորոյն ընտրութիւնը՝ Պ.
Տիւֆօր առժամանակեայ կերպիւ
ներքին գործոց պաշտօնէութիւնը
պիտի վարէ:

Զրոյց կայ թէ Մաք-Մահման
մարաշախը Պ. Քալիմիր-Քէրէի
հետ տեսակցեր է:

Վիէննա 11 մայիս

Պատեր. գործոց պաշտօնեայն
վատառողջութեան պատճառաւ բա-
ցակայութեան հրաման տուցաւ:

Բէշթա 11 մայիս

Հունգ. պաշտ. նախագահ Պ.
Թիւծա, խորհրդարանին մէջ՝ Ա-
ւստրիոյ հետ կնքուած համաձայ-
նութիւնը համառօտիւ բացատրեց:

Պէրլին 11 մայիս

Եր հաւաստեմ թէ Պ. Պիզմարը,
մէկ քանի գրամատեարք իւր ներ-
կայութեանն ընդունելով, վստա-
հացուցեր է զանոնք թէ խաղաղու-
թիւնը չը պիտի վերգովի:

Էտհէմ փաշայ այսօր իւր դես-
պանութեան վաւերագրերը հանգի-
սաւոր կերպիւ կայսեր մատոյց:

Անտրաքի կոմսն այսօր Վիէ-
նէլմ կայսեր ներկայանալով, ետքն
ալ երկար ժամանակ Ռուսաց կայ-
սեր քով մնաց, որ այսօր քաղաքս
հասաւ: Սյո գիշեր առաջին ան-
գամ տեղի պիտի տեսնայ երկոյ
պաշտօնէից առաջխառնութիւն-
նը Պիզմարը իշխանին տունը:

12 մայիս

Ռուսաց կայսրն երեկ Անտրա-
քի կոմսն իւր ներկայութեանն ըն-
դունած միջոցին, առթիւ մը ցոյց
տալով իւր կուրծքին վրայ կրած 3
պատուանշաններն, (որք էին Ս.
Գէորգայ, Մարի-Թէրէզի և Ար-
ժանեաց կարգերուն նշաններն) ըսաւ,

«Ահա իմ քաղաքականութեա-
նքս հիմունքը:»

Կէս պաշտօնական թերթերն ե-
րեք կայսերաց համաձայնութեանը
մէջ կնկատեն խաղաղութեան պահ-
պանութեան գրաւականը:

Գահիրէ 12 մայիս

Պ. Ռիշարն ընդունեց գլխավը-
ճարի անտուկի յանձնած սղովոյն նա-
խագահութիւնը:

Գանձային պաշտօնէութեան վե-
րանորդ կողմակերպութեանը վե-
րաբերեալ հրովարտակն այսօր հը-
րատարակուեցաւ:

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Մեծ Եպարդոս Մէհէմէտ
Բիշտի բաշայն արդէն ծանօթ է
բազմաց, որով և երկար կենսագրու-
թիւնն ընելու հարկ չգայ: Սա 1809
ին ծնած ըլլալով է Պոլիս, 1829 ին
պարզ զորականութենէն սկսեալ,
Գըրըմի պատերազմէն առաջ 1853
ին պատերազմ. գործ. պաշտօնեայ

եղած է, և անկէ ի վեր ալ երեք
անգամ այլ և այլ պարագայներու
մէջ Մեծ Եպարդոսութեան գահն
եղած է: Սա իւր պատանեկութեա-
նը մէջ, կըսեն, առանց ուսուցչի
ինքնիւրեն գաղղիերէն ուսած ըլլա-
լով, բազմութիւ գործեր թարգմա-
նած ունի Գաղղիերէնէ Տաճկերէն,
որմէ և Գ-Քէրէֆէ մականունն տա-
ցած է:

Մէհէմէտ Բիշտի բաշա սի-
րելի է յաշս բոլոր ժողովրդեան իւր
բարեւորութեանն և աննկնղ զգաց-
մանցն ու խաղաղափրութեանն հա-
մար:

— Միահատ բաշայի Պրուսայի
կուսակալ անուանած ըլլալուն վրայ
խօսելով Սլոնայուլ, կըսէ թէ, ըս-
տուգիւ այդ անուանումը Մահմատ
Նէպիմ բաշայի անկումէն առաջ ու-
րոշուած էր, ուստի և կը կասկածի
թէ, նորընտիր Եպարդոսն ալ ոչին
ընտրութիւնը պիտի հաստատէ՝ թէ
ոչ:

— Երեկ և առջի օր տէրու-
թեանց դեսպաններն Բ. Գառը դը-
նացին Մէհէմէտ Բիշտի բաշայի
և միւս նորընտիր պաշտօնէից ընտ-
րութիւններն շնորհաւորելու: Պէր-
ճիզայի դեսպանն արդէն ուրբաթ
օր զնացեր էր շնորհաւորելու Մեծ
Եպարդոսը:

— Անցեալ շաբթու երկու հար-
ցաքննիչ դատաւոր զրկուեցաւ Մե-
լանիք, յանցաւորաց խոստովանու-
թեաներն անելու համար:

— Սեւանիկի գէորգին մէջ մաս-
նակցողներուն վախճանն արգիլե-
լու համար, մինչև քննութեան ա-
ւարտը՝ որոշուեր է թէ յիշեալ քա-
ղաքին նաւահանգիստը եկող չորե-
նաւներուն չը թողուն որ պատուա-
ւորութիւնը չերաշխաւորուած ճան-
բորդ անունն քաղաքէն:

— Սեւանիկէն հառած վերջին
տեղեկութիւններէն կ'իմացուի թէ,
մզկիթին հըլան ու Քաճն են ելեր
հօն խանուած ժողովուրդը դրդադ-
նելն որ հիւպատոսներն ստանան:

— Մեղ գիտցի զգլխականու-
թեան կողմանէ հինգ շաբթի օր
պատգամաւորութիւն մը ներկայա-
նալով Անդղ. դեսպանին, կեցած
արհաւիրքը յիշեցնելով կը խնդրեն
որ քանի մը նաւ բերել տայ հոս
գիրէնքի հարկին պահպանելու հա-
մար: Գեսպանը համոզելով ու վըս-
տահեցնելով զիրենք թէ քրիստոնէ-
ից կենացը գէմ դաւաճանութեան
ընաւ օնէ երկիւղ մը չկայ, կըսէ
թէ, տեղի ունեցած յուլանքը
ատկէ բոլորովին տարբեր բան է,
միայն եթէ վախոյնելու բան մը կայ
այն ալ սա է թէ այս առթիւ չըլ-
լայ թէ խռովարար օգուտ քաղե-
լով անպատեհութիւններ գործելու
եղնեն, զոր թէպէտ Հյոսսար, բայց
եթէ պատահի՝ կը յայտնէ թէ իւր
դեսպանատունը պատրաստ և կա-
րող է բոլոր Անդղ. գաղթականներն
ալ պատուարելով ամրահովելու: Այլ
յաւելու նախ Ըսեկ թէ, ՏՅԻ դաշ-

նապարսկները կարգելու օտար պա-
տերազմ: նաեւրուն Վստոր մաները,
սակայն ինք հեռագիրը զարկելու է
Միջերկրականի Անգլ. նաւատորմի
հրամանատարին որ անմիջապէս փու-
թայ զալ ճարտանէրի բերանը կե-
նալ սպասելու: Եւ արգարիւ շարժ-
օր ընդունուած հեռագիր մը կը
ծանուցանէր թէ Սըր ձէյմս Տրում-
մընտ փոխ-ծովակալը 3 մեծ գրա-
հատոր առնելով հեռը Չմիւսեիւ
հասեր և անկէ ալ ճարտանէլ պիտի
զայ կենալ, Պօլսոյ հետ շարունակ
հաղորդակցութեան մէջ գտնուելու:
Աւելորդ կը համարուի ըսել
թէ, այդ անսակ անպէտ նախադ-
գուշութեանց այլ ևս հարկ չէ մնա-
ցած:

— Իկնաթիւնի զօրապետը շարժ-
օր թողլով Բերայի գեղապանատունը,
Պէտերսբուրգէն ազարանքը փոխադ-
րեց իր բնակութիւնը:

Սթամբուլ հետեւող կեպոյզ կ'ը-
կարգէր Սօֆիաներուն շարժ-
ման սկզբնաւորութիւնն ու
ընթացքը:

Սօֆիաներն (ուսանողք իրա-
ւադրութեան) և Վօլլաներն (օրէ-
նաւ սուլայք) առաջին անգամ 3000-ի
մօտ բաղմունքիւն չորեքշաբթի ա-
ռաւօտ Սուլթան Մէհմէմէտ մզկի-
թին յարկը խնամելով, աստիկա-
նութեան պաշտօնեայն կուգայ ան-
ձամբ հարցնելու իրենց ինչ է այս
գումարման պատճառը, առ որ կը
պատահածն են ամենայն անհաճո-
թեամբ և հանգարտութեամբ թէ
հոնք և ինքն են պատճառն իմանա-
լու թէ ինչու համար իրենց ար-
դիւնքը է դատաւարութիւնին շա-
րունակել, և թէ իրաց ծանրակշիւ
վիճակը հարկ կը դնէ ամեն քա-
ղացեաց վրայ՝ ժողովելով իրարու
կարծիք հաղորդելու այժմու գէպ-
քերուն վրայօք: Հրաւեր ըլլալով
իրենց որ բաժնուին իրարմէ, բազ-
մաթիւնը ծանր ծանր և ամենայն
հանգարտութեամբ կը սրուի:

Միևնոյն օրը սակայն Եօրէն կը
գումարուին և կամը կ'յայտեն որ
Մահմուտ Նէտիմ փաշայ և Շէյխ-
իւլ-Իսլամը իրենց պաշտօնէն հրա-
ժարին: Հետեւեալ հինգշաբթի ա-
ռաւօտուն նորէն հաւաքուելով սեղ-
զակի Վէրապէրի գուռը կերթան
և հրապարակը հասնելուն պէս,
կենալով կարճ բարեմայթական ա-
ղօթք մը կ'ընեն վասն յաջողութեան
գինուց օսմանեան, և անտի Շէյխ-
իւլ-Իսլամի գուռն երթալով բարձ-
րաստի հասան Եֆենտիի պաշտօն-
անկութիւնը կը ստանան:

Կայսեր մէկ թիկնապաշն ու
քարտուղարն այն առնէ իրենց ներ-
կայանալով, բաղմունքեան պարտ-
գըլութիւններն սմանք յարգական ակ-
նածութեամբ կ'յայտեն թէ, յա-
նուն ազգին՝ մեծ Եպարգոսին և
Շէյխ-իւլ-Իսլամին փոխարին կու-
ղեն, որոց կը պատասխանուի թէ,
ինդիքընին Վէհապետին պիտի մա-
տուցուի, անգործ թալ ըլլան, որոց
վրայ բաղմունքիւնը կը սրուի:

Ասկէ վերջն և զամենքն արդէն
յայտնի են:

— Միւսնիկի բանալ գանուդ
250 կալանաւորք անցեալ շաբթու-
ամենքը մէկանց բանտապահներուն
վրան յարձակելով բանտէն խոյս
առլ կ'փորձեն, սակայն իսկոյն ի-
մացուելով զօրքերն վրայ կը հասնին
և բանդարակոյց այս գործը ի գերե-
կը հանեն, որք այնուհետև զօրաց
հսկողութեանը տակ կ'ըրուին:

— Արքայի օր Պօլսոյ շուկա-
յին մէջ անհիմն երկրպիւռ մը պա-
տահաժ իրարանցումի գէպիկն պա-
հաւաւ, կ'իմանամք թէ ամենէն ա-
ւելի հայազգի երիտասարդներէն
շատեր վախերնուն ծանր կամ թե-
թե հիւանդութեանց ենթարկուե-
րն: Ստուգիւ, Հայ ըլլալ և այդ-
քան երկչոտ ու վատասիրտ ըլլալ,
մանաւանդ թէ Ե. Պօլսոյ պէս անդ
մը և իրական պատճառ մ'ալ չ'կե-
նալով հանգերձ, ստուգիւ ցաւալի՝
բան:

— Երազիր շարժ օրուն
թերթով կ'ծանուցանէ թէ Ս. Պատ-
րիարքը նոյն օրը նախ Վ.Ն. Սու-
թանին և Մայր Թագուհւոյն, և ա-
պա նորինար մեծ Եպարգոսին և
Շէյխ-իւլ-Իսլամ Էֆենտիին պիտի
երթայ եղեր:

Կատուգեմք թէ Ե. Սրբաշու-
թիւնը և ոչ անդ մը դացած է, և
ու ալ նոյն օրն այդպիսի դիտաւա-
րութիւն մը ունեցած է:

— Նմանապէս Երազիր նախըն-
թաց օրուն թերթով ալ կ'ծանու-
ցանէ թէ Իւրայի գերեզմանատան
վերջին կայսերական հրաժարտակը
Պարտ Քէհնասի Չընեկեան Աբրա-
համ Էֆ.ի ազգասիրական ջանքերն
ու աշխատութեամբը ստացում է
եղեր:

Ստուաժ շաւ քայլ չ'առլ,
Պ. Օղսէն, գալբատունէն ելնելու
ըննի՝ օր եղաւ:

— Սօֆիայի կառավարիչը կը հե-
ռագրէ պտերազմ. գործ. պաշտօ-
նաւունը, թէ Երէյիզայի Պիլրապըս-
տամբաց գէմ զրկուած կայսերա-
կան զօրքերն, առանց կուր ապրու-
տամբաց ձեռքն եղած բոլոր դիւ-
քերն ալ գրաւեր են: Ապրտամբք
ընենքն փոխեր են: Սոմքա գիւ-
ղին բնակչաց կէսը անգրնին դար-
ձեր են: Օսմ. զօրախումբն ալ կը
պատրաստուի Եւսվէրնայի ամրոցին
վրայ քալելու:

— Պէտերսբուրգ թերթը կըսէ թէ,
Պէրլինի անսակցութեան նպատակն
է, Տաճկաստանի նոր հրատարակ-
եալ բարենորոգմանց համար այն-
պիսի երաշխաւորութիւն մը գրա-
նել, որ ըրիտոնեայ հպատակացի-
բաւոնընքն տեսական կերպիւ ա-
պահովելոյն հանգերձ, Բ. Կրան
ծանուցեալ վեհապետական իրաւանց
համար ալ փնտասկալ ըլլալու հան-
գամանք մը չ'ունենայ:

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Մեծ Եպարգոսն իր բնաւթիւնը ծա-
նուցանելու համար, շարժ օր շրջաբն-

րական մ'ուղղեց գաւառաց կուսակալնե-
րուն:

— Նոյն օրը մեծ Եպարգոսը, Շէյխ-
իւլ-Իսլամ Է. Շիւսէյին Սֆիւր բաշա, Ապա-
իւլ-Քէրիմ բաշա և վերջէն Պեա. Խորհ.
Նիւշ. Քեամիլ բաշա Բ. Կուռը գալով եր-
կար անսակցութիւն մ'ըրին, նոյն գիշերն
ալ մինակ Ղալիպ բաշայ, Սֆիւր բաշա և
Սպա-իւլ-Քէրիմ բաշա մեծ Եպարգոսին
ապարանքը դնացին:

— Սերվոյ գործակատարն ալ նոյն օրը
Բ. Կուռը գալով Բաշիտ բաշայի հետ տես-
նուցաւ:

— Սօֆիաներն իրենց կրօնական դա-
տաւթեանց շարժ ատուրնէ վերա-
սին սկսեր են, Վ.Ն. Սուլթանին կենա-
լը համար նորէն բարեմազթութիւն մ'ընե-
լով:

— Պատրիթ կըսէ թէ, Միւսնիկի
Պուլիար աղջկին, սակեց 4 ամիս առաջ ըստ
օրինի տաճկեր, և Ագրատ Հիսուրի մէջ
զօղթիէ միւլաղիմի մը հետ ամուսնայտ-
է եղեր:

— Միւսնիկ բաշայի Պրուսայի կուսա-
կալական անուանումն ալ ետ առնուեր է:

— Կայսեր Ա. քարտուղար Սթրի պէմ
երեկ մեծ Եպարգոսին ապարանքն երթա-
լով երկարօրէն տեսակցեցաւ:

— Աւանթ Հերլու շարժ ատուր թեր-
թով, իկնաթիւնի զօրապետին ձեռք ա-
ռած զգուշութեանցը նկատմամբ հրատա-
րակած հենդեական մէկ յոգուածին պատ-
ճառաւ, երեկ անորոշ ողջմտութեամբ
գաղարման հրաման ընդունեց:

— Սպարապետ Սպա-իւլ-Քէրիմ բաշա
և Շէյխ-իւլ-Իսլամ սոսոր վաղը Եսրեն և Ֆի-
խիւ պիտի ուղղեւորին այն կողմերը աչք
անցնելու համար:

— Եսրենի մէջ 2 Սերվոյցի, 2 Գա-
րտապի և 4 Պուլիար անձանցմէ կազմեալ
յեղափոխական մասնաժող մը բաւուեր է,
և յիշեալ քաղքին պահպանութեանը համար
ալ 5000 զօրք յատկացուեր է:

Սյա երեկոյ ալ Մերքէճիկն 5 խումբ
զօրք ձանրոց պիտի ելնէ երկաթուղով Քի-
ւիլ և Բազարքիք երթալու:

— Վահան Էֆ. Էն Բ. Կուռը քաջաւած
հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Միւսնիկի
սպանութեան հեղինակներն 55 հօգի շա-
րժ օր ձերակալուեր է, միւսներն ալ
կիրակի օրը պիտի բռնուին: Կաղարը
հանգարտ է:

— Բազարքիքն ալ Ատիլ փաշայի զոր-
կած մէկ հեռագիրը կը ծանուցանէ թէ
օսմ. զօրքերը պուլիար ապտամբաց վրայ
քալելով, որոնք Օթլուք քէոյի շուրջ մարա-
կոցներ (մէթէրիա) չ'իներ են, և իսկ
մ'ալ փայտէ թիթանօթիներ ունեն եղեր
հետերնին, ժամ ու կէս կուտելէն յետոյ,
Օթլուք քէոյը գրաւեր են, և ապտամբաց
բոլոր առններն ալ թնդանօթի բռնելով այ-
րեր են: Զօրաց կորուստը 6 մեւեալ և 2
վիրաւոր, իսկ ապտամբք 500-ի չափ մեռ-
եալ ունեցեր են, վիրաւորեալներն չէ համ-
ըուեր:

— Մեծ Եպարգոսին նախադաշու-
թեամբը երեկ Բ. Կուռը գումարեալ պաշ-
տօնէից ժողովը՝ իրաց այժմու կայսրութիւնը
զիսպարարար իւր ուշադրութեանն առաւ-
կայ ըրեր է:

— Մնեկալ առուր թուով մեկ արուած
տեղեկութեան մը գտահանալով, Բերայ
Շիտակ ձանրան «չարկա» կապող Ռօզիկ
անուն հայ կաթողիկ աղջկան մը նկատմամբ
հրատարակուած անախտ մէկ լուրը, վեր-
ջէն ստուգեցինք թէ բոլորովին անհիմն և
անտեղի է եղեր, ինչպէս որ յիշեալ օրի-
որէն ալ նոյն օրուրն է վեր ողջ առաջ
իւր խանութը երթեկեկէն շարունակելը,
այդ լուրն անհիմն ըլլալը կ'հաստատէ:

Խառքէօյտէ Բրօթէօթանթ Ժո-
ղովարանքն իմիսալնոտէ պուլունան
վար պիր արսա սաթլըք օլուպ,
վէ իթէլէնէ իթէտիդի մըգտարը
վէրիլէպլէնէլինտէն, զիտաէ մա-
լիւմաթ ալմաք իթէլէնէլէր Ղալա-
թատա Մինասեան Ամերիքան մա-
ղաղարնտա Մինասեան Պետրոս
աղայա միւրաճաթ իլլէմէլէրի ի-
ան օլունուր:

ՄԻՆԱՍԵԱՆԻՆ ՄԱՂԱՁԱՆ ԴՏՆՈՒՄ
ՈՒ
ՓԱՆԱՍԷ

Կոչուած ցառի գեղը բոլորովին խո-
տեղէններէ բաղադրուած ըլլալով
թէ՛ ներսէն և թէ՛ դուրսէն կ'զոր-
ծածուի ու բաղմամբիւ ցառեր ու
հիւանդութիւններ չուտով կը բը-
ժըշկէ: Ինչպէս որ վարը յիշուած է:
Ամեն տեսակ Բովէ, Ստամբ-
սի, Մէլքի կամ Ալիքներու ցա-
ւեր, ու նաև Քանչք, Բօլէքա և
այլ ամառուան հիւանդութիւններ
ուներցողները այս գեղէն խմելու են
հետեւեալ կերպով: Կէս գաւաթ
լուրի մէջ դիր ապուրի գրգռէն
աւելի չաքար, վրան լեցուր անուշի
գրգռ մը Փանասէր, աղէկ մը
խառնէ ու խմէ: Կոկորդի հիւան-
դութեանց և Ուռեցքի համար գե-
ղը վերոյիշեալ կերպով պատրաստէ
ու ժամը կամ երկու ժամը հեղ մը
մէկ կամ երկու անուշի գրգռ ան
բաղադրութենէն խմէ: Տօղացաւի
(րիւմաթիլմ), Ուքի ցառի, Ստա-
մբսի ու տեսակ տեսակ կռնակի
ցառերու համար դուրսէն Փանասէ
քսելով աղէկ մը շփելու է: Ակ-
ոսայի ցառի համար քիչ մը բամպակ
Փանասէի մէջ թաթթելով ցառած
ակուային վրայ դնելու է:

Ամեն տեսն երբոր ցառի մը
համար դուրսէն Փանասէ քսել հարկ
ըլլայ, եթէ քիչ մ'ալ խմուի աւելի
չուտ բժշկութիւն կըլլայ:

Մարմնոյն սղորած կամ ճըմ-
լուած տեղերը բժշկելու համար
վտանգը պատահածին պէս Փանա-
սէն վրան աղէկ մը լեցնելու է:
Դանակով են. կտրուած վէրքերը
բժշկելու համար արիւնը չի սրբած
չուտով մը վէրքը կապելու և կա-
պին վրայէն Փանասէ լեցնելու է
մինչև որ լաւ մը թրջի: Փանասէն
նաև արեան շրջանը կարագացնէ ու
բոլոր բնութիւնը կը զօրացնէ:

Այս գեղին օգտակարութեանը
վրայ երկարօրէն գրել աւելորդ կը
համարենք. գործածողները զայն
միշտ կը գովեն, ուղղը կրնայ ան-
ձամբ փորձել. դինն ածան է: Կը
ծախուի Մինասեան և Ընկերաց

Ամերիկեան Վաճառատունը
որ 'ի Ղալաթիա Կ. Պօլսոյ
Դէնսոն է Curtis et Brown
New-York

ԻՄԱՍՏԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԵԱՆ

ՀԵՂԻՆԱԿ Ա՝ ՏԸՊԷՅ
ԹԱՐԴՄԱՆԵԱՅ Մ. Ս. ՔԱՐՄԱՃԵԱՆ

Կը ծախուի ամեն հայ գրա-
վաճառաց խանութը. կեդրոնաւե-
ղենէ Բիզա-Փաշա խան Ս. Ղ.
Պարտիզպանեան և ընկ. ապարանք:
Գին 3 քառթ մէճիւ:

ՅԻՍՈՒՄ

ՎԵՐՋԻՆ ՇԱՐԱԹ
ԽԱՅԻ ՃԱՌ

ԿՈՐՈՒՍԱՆԵԼՈՅՆ ՅԵՄԱՐՈՒԹԻՒՆ
ՀՈԳԵԳՐԵՅ
ԽՐԻՄԵԱՆ ՀԱՅՐԻԿ

Կը գանուի Ս. Ղ. և Եղմաճ-
եան գրատունը՝ Եէնի-ձամի Զիլին-
կերէնը ճառատէսի թիւ 8, Գին 1 ֆր.

ԵՂԱՅՐ ՅԱԿՈՐՈՍ
ՀԵՂԻՆԱԿ

ԲՕԼ ՏԸ ԲՕՐ

Հրատարակիչ

Է. Խ. ԵԼՄԷՆԻՃԵԱՆ

Գաղղիացի զուարճաւան վի-
պասանին սոյն հրահանգիչ, հետա-
քըքրարան և զուարճալի գործը,
որն որ տեսար առ տեսար թարգմա-
նութիւնը հրատարակուիլ սկսուած
էր, այս անգամ աւարտեալ գործն
ամբողջ միահատոր կաղմուած կը
ծախուի գին 30 դր.

Կը գանուի բոլոր գրավաճա-
ռաց քով:

ԿԵԱՆՔ

ՀԱՅ ՊԱՆԴԻՏՈՅ

Յ Ո Ր Ի Ն Ե Յ

ՄԱՐՏԻՐՈՍ Կ. ԽԱՅՄԵՐԵԱՆ
ՍԵՐԱՅՍԱՅԻՆ

Կը գանուի Ս. Ղ. և Եղմաճ-
եան գրատունը՝ Եէնի ձամի վր-
այ Զիլինկերէնը ճառատէսի թիւ 8,
Գին 3 գահեկան:

ՎԵԳԱՅԼՅԻ ՂԱՐԻՊԷՅԻ
ԲԱՐԻՍ

ՄԻԻԹԵՐՏԻՄ

ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԹՕԼԱՅԵԱՆ

Գաղղիացի Բօնսօն տիւ Թերայլ
Վիպասանին Les Drame de Paris ա-
նուն խիստ ընտիր և հետաքրքրա-
կան ընդարձակ մէկ գործոյն հա-
յատառ առճկերէն թարգմանու-
թիւնն ըլլալով, ընթերցասէր հա-
տարակութեան գիւրութիւն մ'ըլ-
լալու նպատակաւ, այս անգամ Բի-
րիշեան ապարանէն հրատարակ-

ուիլկսած է տասնհինգ օրը մէկ
տեսար 80 երեսէ բաղկացեալ, իւ-
րաքանչիւր տետրին դինը 5 դր:

Կը գանուի Պօլսոյ բոլոր Հայ
գրավաճառաց քով, Բերայի լրա-
թերթ ծախող ծխալաճառաց խա-
նութները և բոլոր հեռքէ լրաթերթ
ծախողներուն քով:

ՏՕՔԹԼՕՐ ՓԱՓԱՁԵԱՆ

Պատրաստ է իրեն գիմոյ հիւանդ-
ները դարմանել ամեն երեքշաբթի
և չաբաթ ժամը 3—5 Սամաթիա
Հայկական ընկերութեան գաղինօ-
յին գէմը Մ. Ճիվանին Կեդրաւնը,
և ժամը 8 10 Սուլթան Ահմէտ
Մ. Ժօրժ Ծանեթիաթի գեղարա-
նը թիւ 128:

ԾՈՎԷՆ ՁԼ ԲՈՆՈՒՆԼՈՒ

Գ Ե Ղ

Բաղադրութեամբ Լ. Տիւնեմ Դեղա-
գործի

Ծովային ճանրորդաց համար
անհրաժեշտ եղած սոյն հեղուկը,
որ ամեն անգամ ծովէ բռնուելուն
մէկ խահուէի դեղալ մը սոյն գեղէն
առնելով, կրկին չափովը պարզ
ջրի մէջ խառնելով խմած տանք՝
մարդ վերստին իւր հանգարա ու
առողջ վիճակը կատանայ, կը գրա-
նուի Լ. Տիւնեայի գեղարանը, Ղա-
լաթիա Մեծ փողոց, թիւ 108 109
չիլը 2 ու կէս ֆր. գնով:

ՍԱՆԴՈՒԹՅ

ԴՇԻՈՅԻ ԵՒ ԿՈՒՍԵ ՊԱՏԱՐԱԳ
Գ Ր Ե Ա Յ

ՆԵՐՈՒՆԵՆ ԴԱՐԻՔԻ ՊԱՏԱՐԱՆԵԱՆ

Կը գանուի Ս. Ղ. և Եղմաճ-
եան գրատունը՝ Եէնի-ձամի վր-
այ Զիլինկերէնը ճառատէսի թիւ 8
Գին 10 գահեկան:

ՊԱՅՄԱՆԻ ԼԵԱԳՐՈՅ

ԼԵԱԳԻՐ ամեն օր կը հրա-
տարակուի, բայց 'ի Կիրակի և Տօն
օրերէ:

Տարեկան բաժանորդ տպրու-
թեան գինն է 200 դրուշ առանց
փաթայի ծախուց:

Բաժանորդագրութիւնը ամ-
սաղիսէ սկսեալ կը նկատուին:

Խմբագրութեան ուղղեալ ու և
է զրութիւն՝ հեղինակին բուն բա-
տարագրութիւնը կրելու է ոչ թէ
հրատարակելու համար, այլ յե-
րաշխատութիւն վստահութեան:

Ձը հրատարակուած գրութիւնը
եղ չը տրուի:

ՏՆՕՐԷՆ-ԽՄԵԱԳԻՐ

ՆՊ. Մ. ԹԻԼՊԷՆՏՅԱՆ

Տպագրութիւն Ղալաթիա Բէրէմպէ
բաղար Իրի խանի գիմոյ Սամու-
փողոց Թիւ 3